

บทวิจารณ์หนังสือ :

Rob Stones. **Structuration Theory.**

New York: Palgrave Macmillan, 2005. 225 pages

ปิณวดี ศรีสุพรรณ / Pinwadee Srisupun¹

“Structuration Theory” เป็นทฤษฎีที่มีชื่อเสียงของ แอนโทนี กิดเดนส์ (Anthony Giddens, 1984) ศาสตราจารย์ทางสังคมวิทยาชาวอังกฤษ ว่าด้วยการก่อรูปความสัมพันธ์ของโครงสร้างทางสังคมซึ่งเป็นทั้งผลลัพธ์และวิธีการให้ผู้กระทำการแสดงพฤติกรรมหรือกระทำการต่างๆ อันเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและผู้กระทำการในรูปแบบของทวิภาวะของโครงสร้าง ทฤษฎีดังกล่าวถือได้ว่าเป็นทฤษฎีร่วมสมัยและยังคงเป็นข้อถกเถียงในทางสังคมวิทยามาจนถึงปัจจุบันว่าแท้จริงแล้วมนุษย์มีอิสระในการกระทำอย่างเสรีหรือถูกโครงสร้างกำกับควบคุมกันแน่

สำหรับหนังสือ Structuration Theory (2005) ของร็อบ สโตนส์ (Rob Stones) สโตนส์นำเสนอว่า ทฤษฎี Structuration Theory เป็นทฤษฎีที่เข้าไปกระตุ้นต่อมสมองและปลุกให้เราได้ทำทลายและวิพากษ์ทฤษฎีดั้งเดิมและนัยเชิงประจักษ์อย่างมีชีวิตชีวา เขาชี้ว่า พลังพิเศษของ Structuration Theory เป็นเพราะมีการสำรวจปัญหาของทฤษฎีในแต่ละระดับ สโตนส์ได้ทำการสังเคราะห์งานของกิดเดนส์ทั้งหลายที่เกี่ยวกับทฤษฎีดังกล่าวที่ยังเป็นปัญหาอยู่ พร้อมทั้งสังเคราะห์วิธีการหลักในเชิงประจักษ์ด้วยการแสดงตัวอย่างที่หลากหลาย โดยวิเคราะห์จากหนังสือต้นฉบับของกิดเดนส์ งานของ Pierre Bourdieu และใช้งานเขียนที่วิพากษ์งานของกิดเดนส์ชิ้นหลักๆ ทั้งของ John B. Thompson, Margaret Archer และ Nicos Mouzelis เป็นต้น ท้ายสุดสโตนส์นำเสนอตัวแบบทฤษฎี Structuration ที่หนักแน่น (Strong Structuration) ที่ยังคงแนวคิดเรื่องทวิภาวะของโครงสร้างเป็นหัวใจหลัก

¹ อาจารย์สาขาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

โดยได้ขยาย พัฒนา และนิยามแนวคิดหลักเพิ่มขึ้นด้วย งานชิ้นนี้จึงเป็นนวัตกรรมทางทฤษฎีอีกชิ้นหนึ่งที่น่าเสนอการวิเคราะห์ทางสังคมวิทยาอันลึกซึ้งและมีความพิถีพิถันอย่างยิ่งในการแสดงให้เห็นว่า ปัจเจกบุคคลได้มีปฏิสัมพันธ์กับพลังขับเคลื่อนจากประวัติศาสตร์และโครงสร้างทางสังคมอย่างไร

องค์ประกอบด้านเนื้อหา

หนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 7 ส่วนหลัก โดยส่วนแรกเป็นบทนำ

บทที่ 1 สโตนส์ได้กล่าวถึงความเป็นมาของทฤษฎี Structuration ของกิดเดนส์ทั้งที่มาและงานเขียนที่มีอิทธิพลต่องาน และกล่าวถึงจุดอ่อนจุดแข็งของทฤษฎี ซึ่งมีหนังสือหลายเล่มที่เขียนถึงทฤษฎีนี้อย่างกว้างขวาง จุดเน้นในบทนี้คือการค้นหาแง่มุมทั้งหลายในงานของกิดเดนส์ที่ส่งผลต่อการสร้างทฤษฎีดังกล่าว ในฐานะที่เป็นทฤษฎีที่โดดเด่นหนึ่งในทฤษฎีทางสังคม

บทที่ 2 ว่าด้วยเรื่องการวิพากษ์ทฤษฎี โดยใช้การตั้งคำถามที่น่าสนใจในหัวเรื่องว่าทฤษฎีดังกล่าวเป็นมิตรหรือศัตรูกันแน่? สโตนส์เน้นไปที่รายละเอียดของงานที่วิพากษ์กิดเดนส์อย่างมีพลัง เช่น งานของ Margaret Archer (1995) เรื่อง Realist Social Theory ที่วิพากษ์เรื่องทวิลักษณ์ของโครงสร้าง อาร์เชอร์มองว่า โครงสร้างมีอยู่ในความทรงจำอยู่แล้วและไม่มีจุดเริ่มต้นวาระหว่างโครงสร้างและผู้กระทำใครเป็นผู้ทำให้เกิดสิ่งเหล่านี้ขึ้น จุดด้อยของทฤษฎีอยู่ที่การไม่สามารถเชื่อมโยงปฏิสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขเชิงโครงสร้าง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการเปลี่ยนแปลงหรือการผลิตซ้ำที่เป็นผลตามมาได้อย่างชัดเจน (Archer, 1995)

นอกจากนี้ David Held และ John Thompson B. (1989) ได้วิจารณ์ความไม่ชัดเจนของกฎเกณฑ์และทรัพยากรที่มีอยู่ในโครงสร้างว่าคืออะไรกันแน่ การต้องการการนิยามความหมายของโครงสร้างใหม่ซึ่งไม่เหมือนกับนิยามของคำว่าโครงสร้างตามความรับรู้ดั้งเดิม เป็นต้น นอกจากนี้ก็มีนักคิดที่วิจารณ์งานของกิดเดนส์ที่สำคัญ เช่น Nicos Mouzeli, Ira J. Cohen, และ Chris Shilling เป็นต้น โดยสโตนส์นำข้อดีของข้อวิพากษ์ของแต่ละคนมาเติมเต็มส่วนที่เป็นข้อด้อยของงานของกิดเดนส์

บทที่ 3 ว่าด้วยการสร้างทฤษฎี Structuration ที่หนักแน่นขึ้นอันเป็นผลจากการวิพากษ์งานของกิดเดนส์ โดยสโตนส์นำเสนอแนวคิดที่ว่าด้วยวัฏจักรของ Structuration ที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- โครงสร้างภายนอกในฐานะของเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการกระทำ
- โครงสร้างภายในซึ่งเป็นโครงสร้างภายในผู้กระทำการ ในลักษณะของความทรงจำ ซึ่งเรียนรู้จากโครงสร้างภายในทั่วไปและโครงสร้างเฉพาะ เทียบได้กับลักษณะที่บุรดิเยอ เรียกว่า Habitus
- ผู้กระทำการที่พร้อมที่จะกระทำ โดยพิจารณาสิ่งที่ตัวเองจะกระทำ โดยลำดับแง่มุมต่างๆ ภายใต้โครงสร้างภายใน
- ผลลัพธ์ของการกระทำ ในฐานะที่เป็นโครงสร้างภายในและภายนอกของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยสิ่งเหล่านี้เองที่จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงอันเกิดการกระทำซ้ำ การตัดการกระทำบางอย่างออก หรือการคงไว้ซึ่งการกระทำบางอย่างของผู้กระทำการไว้

ในส่วนของ “โครงสร้างภายใน” สโตนส์แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ โครงสร้างที่จะส่งผลต่อการกระทำบางสิ่งตามลักษณะทั่วไป (general-dispositional) ซึ่งคล้ายกับแนวคิด Habitus ของบุรดิเยอ และแนวคิด Dispositional ของ Mouzelis ซึ่งโครงสร้างภายใน ณ ที่นี้ เป็นเสมือนสื่อกลางให้ผู้กระทำกรคนอื่นกระทำการพฤติกรรมนั้นๆ ซ้ำในสถานการณ์ต่างกัน โครงสร้างภายในอีกอย่างหนึ่งก็คือ โครงสร้างที่เกี่ยวกับเหตุการณ์เฉพาะ (specific-conjunctural) ซึ่งกล่าวถึงผู้กระทำการที่มีองค์ความรู้เฉพาะในการสร้างสรรค์เรื่องราวและบริบทบางอย่างและพบได้ในปฏิบัติการทางสังคมในเชิงประจักษ์ โดยทั้งสองแบบนี้ต่างมีอยู่ในความทรงจำของผู้กระทำการ ซึ่งส่วนท้ายของบทนี้ได้มองไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำการและโครงสร้างภายนอก โดยย้ำเรื่องการกระทำที่เกิดจากผู้กระทำกร ณ ขณะนั้นที่ส่งผลต่อโครงสร้างที่ใหญ่ขึ้นและขยายสู่การอธิบายเรื่องโครงสร้างภายนอกซึ่งจะเป็นตัวแปรอิสระที่เข้ามามีอิทธิพลเหนือผู้กระทำกรนั้นๆ

บทที่ 4 ส่วนแรก กล่าวถึงรายละเอียดของภาววิทยาว่าด้วย Structuration ที่หนักแน่นสำหรับการทำวิจัย ซึ่งรวมถึงการอธิบายวิธีวิทยาที่กิดเดนส์ใช้ที่เรียกว่า

Methodological bracketing² และบทบาทในการวิเคราะห์ตัวตนของผู้กระทำการ (agent's context analysis) และการวิเคราะห์การกระทำของผู้กระทำการ (agent's strategic conduct analysis) สำหรับส่วนที่สองให้ความสนใจไปที่รูปแบบความสัมพันธ์ เรื่องการสร้างความรอบระหว่างโครงสร้างใหญ่และโครงสร้างระดับกลาง และยุทธศาสตร์ การวิจัยที่นำทฤษฎีนี้มาใช้ โดยได้นำงานวิจัยมาช่วยในการอธิบายประสบการณ์ ของผู้กระทำการที่อยู่ในกระบวนการการก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์ทาง สังคมภายใต้ประวัติศาสตร์ พื้นที่ และโครงสร้างทางสังคมในภาพรวม คือ

- งานของ Micheal Mann (1993) เรื่องการปฏิวัติฝรั่งเศส ในหนังสือ Source of Social Power: The Rise of Classes and Nation-State 1760-1914

- บทความของ Richard Whittington (1992/1997) เรื่อง ผู้กระทำการ เชีงการจัการกับระบบสังคม ซึ่งตีพิมพ์ใน Journal of Management Studies

- Eamonn Carrabine (2000 cite in Stones, 2005) ใน Theoretical Criminology ว่าด้วยเรื่องผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในระบบรัฐ ใน Strangeways ในเมืองแมนเชสเตอร์

- Joan Scott (1988 cite in Stones, 2005) เรื่องการวิเคราะห์วาทกรรม แนวสตรีนิยม post-structuralist ของคณงานชาวปารีสในโรงงานในปี 1848 ใน Gender and the Politics of History

- การวิเคราะห์ของสโตนส์เอง เกี่ยวกับห้องปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ที่รัฐบาล แรงงานของ Harald Wilson ได้รับอนุญาตจากระบบการเงินนานาชาติ ในปี 1960s (Stones 1988, 1990, 1992)

บทที่ 5 นำเสนอกรณีศึกษาเชิงประจักษ์ 2 กรณี มีการเพิ่มตัวอย่างที่ใช้ ทฤษฎีนี้ในวิธีอื่นที่ต่างจากที่นำเสนอในบทที่ 4 ซึ่งนำเสนอแง่มุมของทวิภาวะของ โครงสร้างได้ดียิ่งขึ้น ในแต่ละกรณีเราจะเห็นว่าภาววิทยาของทฤษฎีที่ได้พัฒนาขึ้น

² วิธีการนี้ใช้ในการนำทฤษฎี Structuration ในการวิจัยเชิงประจักษ์ โดยการตั้งประเด็นไปประเด็นหนึ่งไว้ก่อนแล้วหาความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างกับผู้กระทำการ ตัวอย่างเช่น การมองการเกิดโครงสร้างทางสังคม เช่น โครงสร้างทางสถาบัน ผู้กระทำการเป็นผู้ทำให้เกิดขึ้นด้วยการผลิตและผลิตซ้ำด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง ในทางกลับกัน ก็ตั้งคำถามกลับว่าผู้กระทำการผลิตพฤติกรรมหรือกระทำภายใต้ ยุทธศาสตร์ในบริบทเชิงโครงสร้างอย่างไร

สามารถทำให้เห็นแง่มุมเชิงประจักษ์และแสดงให้เห็นว่าอะไรที่ยังไม่สมบูรณ์ในงานดังกล่าว กรณีแรกเรื่อง *Insecure Prosperity: Small-town Jews in Industrial America 1890-1940* ของ Eva Morawska (1996 cite in Stones, 2005) ซึ่งเป็นงานศึกษาเชิงประวัติศาสตร์และสังคมวิทยา เป็นการศึกษาการอพยพย้ายถิ่นของคนยิวในยุโรปตะวันออกและการย้ายถิ่นมาตั้งถิ่นฐานใหม่ที่เมือง Johnstown รัฐ Pennsylvania กรณีที่สองคือ เรื่อง *A Doll's house* ของ Henrik Ibsen (1994/1879 cite in Stones, 2005)

ในส่วนสรุป เป็นการย้ำให้เห็นว่าสิ่งที่เขานำเสนอคือ รูปแบบแนวคิด Strong Structuration ที่มีความหนักแน่นมากยิ่งขึ้น และยังคงแสดงให้เห็นบทเรียนสำหรับการโต้เถียงทางทฤษฎีและความร่วมมือซึ่งยังคงเปิดกว้างให้อภิปรายทั้งเรื่องความแตกต่างระหว่างภววิทยาทั่วไป (ontology-in-general) กับภววิทยาจากต้นกำเนิด (ontology-in-situ) ซึ่งสโตนส์ได้แสดงความเห็นในส่วนแรกไว้ว่าแนวคิดของกิดเดนส์นั้นเสมือนลอยอยู่ในอากาศ เพราะไม่ได้เชื่อมโยงระหว่างภววิทยากับความเป็นจริงอย่างชัดเจน และท้ายสุดก็คือพยายามแสดงให้เห็นว่าทฤษฎี Structuration นี้สามารถผลึกสู่การอธิบายเรื่องจินตนาการทางสังคมวิทยาและการเมือง โดยสโตนส์ได้สรุปสุดท้ายว่าด้วยเรื่องการเมืองเรื่อง Structuration theory ว่าทฤษฎีดังกล่าวสัมพันธ์กับแนวคิดเสรีนิยม (liberalism) ซึ่งให้ความสำคัญกับอิสระในการกระทำของมนุษย์ อย่างไรก็ตามก็จะต้องไม่หลงลืมว่ายังมีโครงสร้างภายนอกที่กิดเดนส์ได้อธิบายไว้คือโครงสร้างความหมาย อำนาจครอบงำ และอำนาจชอบธรรมที่กำกับการกระทำเหล่านั้นอยู่ สโตนส์เห็นว่า งานทฤษฎีของเขาสัมพันธ์กับแนวคิดเรื่องสังคมนิยมยูโทเปีย (utopian realism) นั่นคือการสร้างความสมดุลย์ระหว่างแนวคิดสังคมนิยมและยูโทเปียซึ่งจะไม่ทำให้เกิดการสุดโต่งทางความคิดและมองสังคมตามความเป็นจริงได้ด้วย

ข้อวิจารณ์งานของสโตนส์

กิตเดเนสส์มักจะไม่เห็นด้วยในการนำงานของเขาไปใช้กับทฤษฎีเชิงประจักษ์ และเน้นการตีความปรากฏการณ์มากกว่า กระนั้นก็ดี สโตนส์เห็นว่าไม่ใช่เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ที่จะนำงานของกิตเดเนสส์ไปประยุกต์ใช้ในงานเชิงประจักษ์ อย่างไรก็ตาม แนวคิดของกิตเดเนสส์ก็มีจุดอ่อนในหลายประเด็นที่สโตนส์นำมาปรับปรุง โดยเฉพาะในเรื่องของประเด็นมุมมองต่อโครงสร้างซึ่งสโตนส์เห็นว่า กิตเดเนสส์ไม่มีความชัดเจนในสองเรื่องคือ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างในฐานะที่เป็นความทรงจำและโครงสร้างในฐานะที่เป็นทรัพยากร และความเชื่อมโยงระหว่างผู้กระทำการกับโครงสร้างที่เป็นผลลัพธ์ที่ถูกสร้างขึ้น สโตนส์เสนอว่า เราไม่สามารถที่จะมองโครงสร้างเป็นเรื่องความคิดภายในเพียงอย่างเดียวได้ และไม่สามารถที่จะมองโครงสร้างแยกขาดจากแนวคิดดั้งเดิม เพราะเช่นเดียวกันมนุษย์ก็มีการรับรู้โครงสร้างต่างๆ ที่มีอยู่จนรวมกลายเป็นระบบสังคมนั้นต่างมีอยู่จริง โดยอาจจะมองโครงสร้างดังกล่าวเป็นโครงสร้างภายใน (ซึ่งก็คือโครงสร้างเสมือนที่กิตเดเนสส์นำเสนอ) และโครงสร้างภายนอก เช่น กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่างๆ เป็นต้น ประเด็นเรื่องโครงสร้างภายนอกนี้ ผู้วิจารณ์เห็นด้วยกับแนวคิดของสโตนส์ โดยจากผลการวิจัยเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของประเพณีบุญบั้งไฟในยุคโลกาภิวัตน์” (Srisupun, 2011) ซึ่งได้ศึกษากรณีเฉพาะบุญบั้งไฟเมืองยโสธรนั้น ผู้วิจารณ์พบว่า การมองโครงสร้างซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ข้อบังคับต่างๆ เป็นสิ่งที่อยู่จริงซึ่งมีสถาบันทางสังคมเป็นผู้บังคับใช้และเป็นสิ่งที่เข้าไปจำกัดการกระทำของมนุษย์ในโครงสร้างของประเพณีดังกล่าวนั้นมีความสำคัญ ซึ่งช่วยให้ผู้วิจัยสามารถแยกแยะระดับการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในเชิงโครงสร้างได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอัตราเร่งที่มากขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ก็อาจจะทำให้เราเชื่อมโยงประเด็นเรื่องพื้นที่และเวลาในการก่อรูปโครงสร้างความสัมพันธ์สังคมที่เกิดความไม่ต่อเนื่องของเหตุการณ์ได้ยากขึ้นซึ่งเป็นประเด็นที่จะต้องพึงระวังด้วย

คุณูปการงานของสโตนส์ต่อ Structuration Theory มีความสำคัญในแง่ที่ช่วยให้เราสามารถแยกแยะระดับของการวิเคราะห์ที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

มากกว่าการมองในเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว โดยชี้ว่าระดับความสามารถในการกระทำของผู้กระทำการมีระดับที่แตกต่างกัน การเกิดขึ้นของเหตุการณ์ต่างๆ ขึ้นอยู่กับการชั่งน้ำหนักอดีตและปัจจุบัน ซึ่งโดยพื้นฐานแล้วผู้วิจารณ์เชื่อว่า มนุษย์ไม่สามารถต่อต้านแรงกดดันหรือข้อห้ามภายนอกได้โดยไม่สูญเสียเป้าหมายบางอย่างไป แต่ก็จะมีการนำ “ความสามารถที่จะกระทำอย่างอื่น” มาใช้แทน และยังคงแนวคิดของกิดเดนส์ที่ว่า มนุษย์เป็นผู้มีความสามารถในการกระทำและไม่จำเป็นจะต้องตกเป็นเหยื่อของโครงสร้างเสมอไป เพราะฉะนั้นในระดับความสัมพันธ์ต่างๆ คนที่เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจะเรียนรู้ที่จะกระทำสิ่งต่างๆ หรือเรียนรู้ภายใต้โครงสร้างที่เอื้อให้เกิดการสร้างทางเลือกนั้นๆ ด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการช่วยย้าให้เราในฐานะนักวิจัยไม่หลงลืมที่จะมองผู้กระทำการซึ่งเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ที่มีความสามารถในการตอบสนองต่อโครงสร้างได้หลากหลายรูปแบบ และไม่หลงลืมที่จะมองโครงสร้างที่สามารถรองรับความคิดของผู้กระทำการในลักษณะต่างๆ ได้เช่นกัน โดยสโตนส์เห็นว่า แม้ว่ามนุษย์จะมีความสามารถในการกระทำ แต่ก็ไม่ใช่ว่ามนุษย์จะเป็นผู้เข้าใจสังคมโลกทั้งหมดและอาจจะเดินไปในทิศทางที่ผิดก็ได้

สโตนส์ยังได้นำตัวอย่างงานวิจัยที่หลากหลายที่ช่วยเป็นแนวทางในการนำทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในงานวิจัยได้มากขึ้น กรณีตัวอย่างที่สโตนส์หยิบยกมาอธิบาย Structuration Theory นั้น เขาได้แยกแยะให้เห็นถึงปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลในการกระทำของกลุ่มคน ในขณะเดียวกันก็พยายามที่จะแสดงให้เห็นศักยภาพและการปรับตัวของกลุ่มคนต่อโครงสร้างทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสโตนส์พยายามชี้ให้เห็นว่า เราสามารถนำทฤษฎีนี้ไปอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมในกรณีเฉพาะได้ในเชิงประจักษ์โดยนำกรอบการวิเคราะห์ของเขามาใช้อธิบายเพิ่มเติม จากที่ Structuration Theory มักจะถูกวิจารณ์ว่าไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง และแม้แต่กิดเดนส์ก็มองว่า งานของเขาเป็นงานที่เน้นในเรื่องการตีความเป็นหลักและไม่เห็นด้วยกับงานบางชิ้นที่นำทฤษฎีของเขาไปใช้ในเชิงประจักษ์ก็ตาม ในประเด็นนี้ เชษฐา พวงหัตถ์ (Puanghut 2004: 99-100) มองว่า ทฤษฎีของกิดเดนส์มีความสำคัญต่อการวิจัยเชิงประจักษ์ที่ได้นำเรื่องของการตีความเข้าไปด้วยซึ่งแตกต่างจากการมองในเชิงประจักษ์เพียงอย่างเดียว

อย่างไรก็ดี Spaargaren and Mommaas (2006: 1220) เห็นว่า งานของ สโตนส์ นั้นไม่ประสบความสำเร็จในการสร้าง Structuration Theory ที่มีความหนักแน่นขึ้น โดยเห็นว่าเขากลับไปมองเรื่องทวิลักษณ์ที่ปรากฏในทฤษฎีที่กิดเดนส์ ทำมาแล้วคือมองเรื่องปัจเจกบุคคล (แทนที่จะมองเรื่องผู้กระทำการ) กับสังคม (แทนที่จะมองเรื่องโครงสร้าง) และยังสับสนเรื่องระดับการวิเคราะห์ในระดับภววิทยา ที่เป็นสาระสำคัญในขอบเขตงานของกิดเดนส์ โดยสโตนส์ไม่ได้นำแนวคิดเรื่อง ทรัพยากรที่มาจากต้นกำเนิด (*in situ*) มาใช้อธิบายความเป็นจริงทางสังคมกับ ประเด็นเรื่องโครงสร้างภายนอก การที่สโตนส์ไม่ได้วิเคราะห์ภาพรวมเรื่อง “ระบบสังคม” และ “สถาบัน” ในประเด็นเรื่องโครงสร้างภายนอกและไม่ได้วิเคราะห์ภาพรวม เรื่องวิถีชีวิตประจำวันในประเด็นของโครงสร้างภายในที่มีความแตกต่างกันอาจจะ ทำให้งานของสโตนส์อ่อนด้อยมากกว่าที่จะทำให้เกิด Structuration Theory ที่มีความหนักแน่นขึ้น ในประเด็นข้างต้นนี้ ผู้วิจารณ์เห็นต่างจาก Spaargaren and Mommaas ในแง่ของการมองโครงสร้างในกรอบความคิดของกิดเดนส์ เพราะงานของสโตนส์พยายามที่จะชี้ว่า การหลีกเลี่ยงจากข้อจำกัดงานของกิดเดนส์นั้นควร จะมองโครงสร้างในลักษณะใดได้บ้าง เช่น การมองโครงสร้างภายนอกบุคคลไม่ เพียงแต่เน้นที่โครงสร้างที่มีอยู่ภายในความรับรู้ของคนเท่านั้น ซึ่งสถาบันก็เป็น โครงสร้างภายนอกในรูปแบบหนึ่ง นอกจากนี้ งานของสโตนส์ยังมีข้อดีในแง่ของ นำข้อวิจารณ์ที่หลากหลายมานำเสนอในภาพรวมและการให้รายละเอียดการนำงาน ของกิดเดนส์ไปใช้ในการวิจัยได้ง่ายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Archer, Margaret S. (1995). **Realist social theory: the morphogenetic approach**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Giddens, Anthony. (1984). **The Constitution of Society: outline of the theory of structuration**. UK: Polity Press.

- Held, David and Thompson, John B. (1989). *Social theory of modern societies: Anthony Giddens and his critics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Micheal. (1993). *Source of Social Power, volume II: The Rise of Classes and Nation-State 1760-1914*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mouzellis, N. P. (1991). **Back to Sociological Theory**. London: Macmillan.
- Puanghat, Chetta. (2004). ***Structuration Theory Khong Anthony Giddens lae Kan Ha Thang Ok Hai Kab Panha Tawilak Niyom nai SangKhom Witthaya***. (In Thai). [Structuration Theory of Anthony Giddens's and The Overcoming of Ploblematic Dualism in Sociology]. **Silapakorn University Journal**, 24 (2), 68-106.
- Spaargaren, Gert and Mommaas, Hans. (2006). Book Review: *Structuration Theory*. **Sociology**, 40(6), 1219-1220.
- Srisupun, Pinwadee. (2011). **Transformation of 'Bun Bangfai Rocket Festival' in Globalization**. (In Thai). Dissertation (Ph.D Sociology), Khon Kaen University.
- Stones, Rob. (1988). **The Myth of Betrayal: Structure and Agency in the Non-devaluation of the Pound 1964-1967**. PhD Thesis, University of Essex.
- Stones, Rob. (1990). Government-finance relations in Britain 1964-1967: a tale of three cities. **Economy and Society**, 19 (1), 32-55.
- Stones, Rob. (1992). Labour and International finance, 1964-1967, in D. Marsh and R.A.W. Rhodes (Eds). **Policy Networks in British Government**. Oxford: Oxford University Press.
- Stones, Rob. (2005). **Structuration Theory**. New York: Palgrave Macmillan.

Whittington, Richard. (1992/1997). Putting Giddens into Action: Social Systems and Managerial Agency. in C. Bryant and D. Jary (Eds.). **Anthony Giddens: Critical Assessment, vol. IV.** pp. 365-386. London: Routledge.